

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीसीतालम्हणभरतशक्रहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

श्रीमद्रामायणे बाल्मीकीये आदिकार्ये युद्धकाण्डे

॥ चतुरशीतितमः सर्गः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीसीतालम्बणभरतशङ्करहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

॥ चतुरशीतितमः सर्गः ॥

रिभीषणेन श्रीरामं प्रतीन्द्रजितो मायाया रहस्यं वर्णयित्वा सीता
जीरतीति विश्वासस्य दृढीकरणं लम्बणं च निकुञ्जिलां गमयितुं
प्रार्थनम्

राममाश्रवासमाने तु लम्बणे द्रातृरसले।
निष्पिप्य गुल्मान् स्वस्थाने तत्रागच्छद् रिभीषणः ॥ 6.84.1 ॥

नानाप्रहरणैर्रीरैश्चतुर्भिरभिसंभृतः।
नीलाङ्गनचयाकारैर्मातङ्गैरिभिर युथपैः ॥ 6.84.2 ॥

सोहभिगम्य महात्मानं राघरं शोकलालसम्।
रानरांश्चापि ददृशे बाष्पपर्याकुलेक्षणान् ॥ 6.84.3 ॥

राघरं च महात्मानमिम्बुराकुलनन्दनम्।
ददर्श मोहमापन्नं लम्बणस्याङ्गमाश्रितम् ॥ 6.84.4 ॥

ब्रूडितं शोकसन्तप्तं दृष्ट्वा रामं रिभीषणः।
अन्तर्दुःखेन दीनात्मा किमेतदिति सोहब्रवीत् ॥ 6.84.5 ॥

रिभीषणमुखं दृष्ट्वा सुग्रीरं तांश्च रानरान्।
लम्बणोराच मन्दार्थमिदं बाष्पपरिप्लुतः ॥ 6.84.6 ॥

हता इन्द्रजिता सीता इति श्रुत्वरैर राघरः।
हनुमद्ब्रुवन्नां सौम्य ततो मोहमुपाश्रितः ॥ 6.84.7 ॥

কথযন্তং তু সৌমিত্ৰিং সন্নিরার্য রিভীষণঃ।
পুঙ্কলার্থমিদং রাক্যং রিসংজ্ঞং রামমব্রবীৎ ॥ 6.84.8 ॥

মনুজেন্দ্রার্তরূপেণ যদুক্তস্ত্বং হনুমতা।
তদযুক্তমহং মন্যে সাগরস্যেয় শোষণম্ ॥ 6.84.9 ॥

অভিপ্রায়ং তু জানামি রারণস্য দুরাত্মনঃ।
সীতাং প্রতি মহাবাহো ন চ ঘাতং করিষ্যতি ॥ 6.84.10 ॥

যাচ্যমানঃ সুবহুশো মযা হিতচিকীৰ্ষুণা।
রৈদেহীমুৎসৃজস্বেতি ন চ তৎ কৃতরান্ রচঃ ॥ 6.84.11 ॥

নৈর সান্না ন দানেন ন ভেদেন কুতো যুধা।
সা দ্রষ্টুমপি শক্যেত নৈর চান্যেন কেনচিৎ ॥ 6.84.12 ॥

রানরান্ মোহযিৎরা তু প্রতিযাতঃ স রাম্ফসঃ।
মাযামযীং মহাবাহো তাং রিদ্ধি জনকাত্মজাম্ ॥ 6.84.13 ॥

চৈত্যং নিকুণ্ডিলামদ্য প্রাপ্য হোমং করিষ্যতি।
হুতরানুপযাতো হি দেবৈরপি সরাসরৈঃ ॥ 6.84.14 ॥

দুরাধর্ষো ভরত্যেষ সঙগ্রামে রারণাত্মজঃ।
তেন মোহযতা নুনমেষা মাযা প্রযোজিতা ॥ 6.84.15 ॥

রিঘ্নমন্নিচ্ছতা তত্র রানরাণাং পরাক্রমে।
সসৈন্যাস্তত্র গচ্ছামো যারত্ত্বন্ন সমাপ্যতে ॥ 6.84.16 ॥

ত্যজৈনং নরশাদূল মিথ্যা সন্তাপমাগতম্।
সীদতে হি বলং সর্ষং দৃষ্টরাৎরাং শোককর্ষিতম্ ॥ 6.84.17 ॥

ইহৎরাং স্বস্বহৃদযস্তিষ্ঠ সত্ত্বসমুচ্ছিতঃ।
লক্ষ্মণং প্রেষযাস্মাভিঃ সহ সৈন্যানুকর্ষিভিঃ ॥ 6.84.18 ॥

এষ তং নরশাদূলো রারণিং নিশিতৈঃ শরৈঃ।
ত্যাজযিষ্যতি তৎকর্ম ততো রধ্যো ভরিষ্যতি ॥ 6.84.19 ॥

তসৈ্যেতে নিশিতাস্তীক্ষাঃ পত্রিপত্রাস্তরাজিনঃ।
পতত্রিণ ইরাসৌম্যাঃ শরাঃ পাস্যন্তি শোণিতম্ ॥ 6.84.20 ॥

তৎ সন্দিশ মহাবাহো লক্ষ্মণং শুভলক্ষণম্।
রাক্ষসস্য বিনাশায় রজ্রং রজ্রধরো যথা ॥ 6.84.21 ॥

মনুজরর ন কালরিপ্রকর্ষো
রিপুনিধনং প্রতি যৎক্ষমোহদ্য কর্তুম্।
ৎরমতিসৃজ রিপোর্ধায় রজ্রং
দিরিজরিপোর্মথনে যথা মহেন্দ্রঃ ॥ 6.84.22 ॥

সমাপ্তকর্মা হি স রাক্ষসর্ষভো
ভরত্যদৃশ্যঃ সমরে সুরাসুরৈঃ।
যুযুৎসতা তেন সমাপ্তকর্মণা
ভরেৎ সুরাণামপি সংশযো মহান্ ॥ 6.84.23 ॥

॥ ইত্যর্ষে শ্রীমদ্রামায়ণে বাল্মীকীয়ে আদিকাণ্ডে যুদ্ধকাণ্ডে চতুরশীতিতমঃ সর্গঃ ॥